

Polskie Stronnictwo Ludowe

Nadzwyczajny IX Kongres PSL

***„Stawiamy na normalność -
Polska lepszych szans ”***

**Deklaracja programowa
Polskiego Stronnictwa Ludowego**

Warszawa, 15 kwietnia 2007 r.

1. Ustrój wewnętrzny państwa

Złe doświadczenia ostatniego okresu funkcjonowania sceny politycznej, a zwłaszcza niepohamowane dążenie do przejęcia władzy i lokowania własnych, dalekich od kompetencji kadr przez partię, która uzyskała 10% poparcia całego elektoratu, świadczy o słabości państwa.

W stanie krytycznym znajdują się swobody obywatelskie, udział obywateli w polityce, kultura polityczna, funkcjonowanie rządu.

Polacy oczekują szans na spokojny rozwój, a nie wyniszczających wojen. W życiu codziennym dla kraju, który ma do odrobienia spory dystans cywilizacyjny ważniejsza jest kooperacja niż wojna.

NASZE PROPOZYCJE:

Polska musi mieć niezagrożoną równowagę władzy ustawodawczej, wykonawczej, sądowniczej, informacyjnej, aby chronić prawa człowieka.

Władza ustawodawcza i wykonawcza musi mieć narzucone warunki ramowe dla utrzymania równowagi władz, poprzez wprowadzenie nowych mechanizmów ochronnych w postaci wprowadzenia na trwałe apolitycznych mechanizmów i procedur

wyboru do:

- Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji,
- Narodowego Banku Polskiego,
- Trybunału Stanu,
- Trybunału Konstytucyjnego,
- Sądu Najwyższego,
- Rzecznika Praw Obywatelskich,
- Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego,
- Agencji Wywiadu,
- Centralnego Biura Antykorupcyjnego.

Opowiadamy się za wzmocnieniem prawa jednostki do prywatności i ochrony przed pomówieniami, zachowując starorzymską zasadę, że winę oskarżonemu należy udowodnić.

Jesteśmy za likwidacją Senatu i stworzeniem zamiast niego izby samorządowej, a także za rozdzieleniem funkcji prokuratora generalnego i ministra sprawiedliwości.

2. Polska a Europa i świat

Wejście Polski do NATO i Unii Europejskiej traktujemy jako największe osiągnięcie okresu transformacji. Żyjemy, bowiem, w innym świecie niż ten, w którym byliśmy wychowani. Innym nie tylko ze względu na zmiany ustrojowe, ale dlatego że jest to świat zdominowany globalnymi współzależnościami.

Możliwość rozwiązania naszych problemów jest tym wyższa im struktury,

do których weszliśmy, są mocniejsze i im silniejsza jest nasza propozycja w poszczególnych strukturach.

Polska zapoczątkowała przemiany ustrojowe w Europie i przez pewien okres była liderem przemian.

Jednak nowe elity pełne nienawiści zapomniały, że Wielka Solidarność zrodziła się z Porozumień Sierpniowych, a ogólnonarodowe poparcie zapewniły jej hasła zgody i wzajemnego poszanowania.

Niestety, obecna polityka zagraniczna doprowadziła do znacznego osłabienia pozycji Polski na forum międzynarodowym.

NASZE PROPOZYCJE:

Polska chroniąc własne interesy, powinna umacniać Unię Europejską, wspierać obecność Stanów Zjednoczonych w Europie Środkowo-Wschodniej oraz ułatwiać współpracę Unii Europejskiej z Rosją. W naszym interesie są dobre stosunki ze wszystkimi silniejszymi od nas partnerami.

Pozycję wzmocnioną dzięki członkostwu w Unii, Polska powinna wykorzystać do usunięcia wszystkich niedomówień w stosunkach polsko-niemieckich oraz do poszerzenia przyjaznych stosunków z Rosją. Dobre stosunki z obu sąsiadami czynić z nas będą jeszcze silniejszego partnera USA.

Dla wzmocnienia naszej pozycji w Unii Europejskiej chcemy umacniać takie instytucje wspólnotowe, jak Parlament Europejski i Komisja Europejska.

Aby polityka UE zmierzała do solidaryzmu społecznego i wsparcia regionów biednych, będziemy wspierali wspólne polityki UE takie, jak:

- Rolna
- Ekologiczna
- Strukturalna i Spójności.

Będziemy inicjować tworzenie zrębów pod wspólną politykę zagraniczną i obronną Unii Europejskiej.

W konstytucji europejskiej chcemy określić m.in. model społeczny, w ramach którego zostaną opracowane zasady warunkujące dbałość o kapitał społeczny i solidarność europejską.

3. Polityka finansowa

Urynkowanie kursu waluty spowodowało, że ten czynnik ekonomiczny pozostaje w dużym zakresie poza oddziaływaniem władz krajowych. Aprecjacja kursu złotego pogarsza warunki do działania eksportu, a także ułatwia konkurencję importu na krajowym rynku. Zmniejsza też złotówkową wartość pomocy z UE, co szczególnie niekorzystnie wpływa na wsparcie rolnictwa i na samorządy.

Polska gospodarka została przeregulowana (wiele pozwoleń, koncesji itp.), zaś system podatkowy jest mało przejrzysty.

Niesprawność szeregu instytucji, w tym aparatu skarbowego, celnego oraz sądownictwa gospodarczego, utrudnia działalność przedsiębiorców.

NASZE PROPOZYCJE:

- Odbiurokratyzowanie i uproszczenie przepisów prawnych utrudniających prowadzenie działalności gospodarczej. Szczególnie konieczna jest precyzja i jednoznaczność przepisów podatkowych oraz różnych prawnych uregulowań finansowych eliminujących dowolność interpretacji przez urzędników.
- Szerokie uruchomienie dla przedsiębiorstw systemu poręczeń i gwarancji oraz innych możliwości wsparcia, które nie są sprzeczne z ustawą o pomocy publicznej dla przedsiębiorców.
- Zwiększenie aktywności Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w zapobieganiu monopolistycznym działaniom wielkich firm handlowych w stosunku do polskich dostawców.
- Celem zwiększenia złotówkowej pomocy z Unii Europejskiej Polskie Stronnictwo Ludowe opowiada się za szybkim wejściem do strefy euro, co wyeliminuje wahania kursów i będzie bardzo korzystne dla rolników i samorządów. Wejście do strefy euro wymaga spełnienia kryteriów fiskalnych i pieniężnych, do których Polska w dużym stopniu jest przygotowana. Wymaga również wynegocjowania korzystnego centralnego kursu wejścia i wielkości dopuszczalnych odchyleń od tego poziomu.
- Stabilizacja inflacji na poziomie 2,5 % rocznie tworzy warunki do wzrostu gospodarczego.

Opowiadamy się za ograniczeniem deficytu budżetowego i potrzeb pożyczkowych Państwa, zaś obniżenie podatków traktujemy jako efekt finalny uzdrowienia finansów państwa.

Celem zdynamizowania budownictwa mieszkaniowego opowiadamy się za przywróceniem ulgi mieszkaniowej i remontowej.

Przy aktualnych problemach budżetowych wprowadzenie podatku liniowego zwiększałoby znacznie poziom ubóstwa. Jesteśmy przeciwni wprowadzeniu podatku liniowego.

Małe i średnie przedsiębiorstwa mają ograniczone możliwości samodzielnego badania i poznawania rynku unijnego. Niezbędne jest więc stworzenie instytucji badawczej, która będzie bezpłatnie udzielać przedsiębiorcom informacji w tym zakresie.

Nie przeszkadzać najlepszym, pomagać najsłabszym to nasza wizja rozwoju.

4. Polityka społeczna

Zamożności kraju nie można mierzyć dobrobytem ludzi najbogatszych ani przeciętnym dochodem na głowę mieszkańca, lecz jakością życia najsłabszych członków społeczeństwa.

Nie godzimy się na odrzucenie idei równych szans.

Sytuacja obecnie jest taka, że państwo coraz mniej robi w sferze bezpieczeństwa socjalnego, a coraz głośniejszy wyraża chęć karania za przestępstwa.

Uważamy, że spadku bezpieczeństwa socjalnego, jaki niesie globalizacja i rewolucja neoliberalna, nie da się zneutralizować operatywnością policji.

Główny problem ekonomiczny, a również i społeczny wynika z faktu, że mamy w Polsce najniższy w UE i OECD wskaźnik zatrudnienia. Wynosi on 52 %, co oznacza, że jedynie połowa osób w wieku produkcyjnym pracuje zawodowo.

Powoduje to niewydolność systemu rent i emerytur i narastanie zagrożenia dla ubezpieczeń społecznych w następnej dekadzie.

Problem dodatkowo jest potęgowany przez liczne wyjazdy do pracy za granicą.

NASZE PROPOZYCJE:

Stworzenie specjalnego funduszu finansowego, który gromadziłby środki na najgorszy spodziewany okres w ZUS i KRUS.

Środki na fundusz powinny pochodzić z części zysków z firm i banków, a także z prywatyzacji.

Fundusz taki powinien aktywnie działać na rynku finansowym jako wsparcie inwestycji służących wzrostowi zatrudnienia.

Proponujemy stosowanie okresowo zwolnienia z podatku dochodowego dla tych, którzy powrócą do kraju i założą własne firmy.

Jesteśmy za wprowadzeniem podatku rodzinnego umożliwiającego wspólne rozliczenie rodzin.

Z uwagi na pilne potrzeby społeczne naprawa niewątpliwych krzywd historycznych w formie reprivatyzacji nie powinna być wyższa jak 10% udokumentowanych strat.

5. Sprawne samorządy gwarancją rozwoju

Samorządność terytorialną uznajemy za wielkie osiągnięcie i fundament społeczeństwa obywatelskiego.

- 19 -

Wizytówką polskiej demokracji nie jest skłócony, zięjący nienawiścią parlament, lecz samorząd terytorialny, który jest rzeczywistym gospodarzem swojej małej ojczyzny.

W ostatnim okresie obserwujemy liczne przykłady osłabiania samorządu. Sprzeciwiamy się takim działaniom.

NASZE PROPOZYCJE:

- Samorządy gminne należy wyposażyć we wszystkie kompetencje świadczenia usług na rzecz społeczności lokalnych, które służą obywatelom na „co dzień”, a te, z których obywatele korzystają rzadko, powinny być w kompetencji powiatów i województw.
- Będziemy dążyli do „likwidacji” urzędów wojewódzkich w dotychczasowym kształcie. Urzędy wojewódzkie winny ograniczać się do nadzoru prawnego nad działalnością samorządu terytorialnego.

- Majątek Skarbu Państwa, będący w dyspozycji wojewodów, należy skomunalizować na rzecz województw, powiatów i gmin.
- Będziemy działać na rzecz symetryczności środków w stosunku do przekazanych samorządom zadań.
- Zadania własne samorządy winny wykonywać w większej współpracy z organizacjami pozarządowymi.
- Nie godzimy się na peryferyzację Polski wschodniej, obecnie wiele zaplanowanych zadań kończy się praktycznie na Wiśle.
- Będziemy wspierać budowę regionalnych portów lotniczych.
- W niedalekiej przyszłości niektóre polskie regiony utracą prawo do korzystania z funduszy strukturalnych UE na rozwój regionalny z uwagi na poziom PKB w stosunku do średniej UE. Będziemy prowadzili negocjacje na forum Parlamentu Europejskiego i KE, aby poziom PKB dotyczył nie regionów, a kraju członkowskiego.

6. Korekty w polityce rolnej

W rolnictwie od ponad lat obowiązywały reguły gospodarki rynkowej. Opowiedzieliśmy się za wejściem do UE, chociaż wiedzieliśmy, że otwierając się na rynki światowe – nie tylko zyskamy nowe możliwości, ale napotkamy także nowych konkurentów.

Byliśmy przekonani, że bez integracji z Unią Europejską Polska nie obroni swojego rolnictwa.

Nakazem chwili staje się zapewnienie samowystarczalności żywnościowej kraju.

NASZE PROPOZYCJE:

- Należy przenieść akcenty wsparcia ekonomicznego z gospodarstw ponad 300 hektarowych na gospodarstwa rodzinne
- Poprawa koniunktury rolnej oraz zdolności inwestycyjnych gospodarstw przez proeksportową politykę rolną
- Wykorzystanie warunków strefy wolnego handlu obowiązującej w ramach UE do wzrostu eksportu produktów rolnych i artykułów rolnospożywczych na rynki wewnętrzne.
- Pełne wykorzystanie wynegocjowanych warunków finansowania rolnictwa
- Wzmocnienie organizacyjne instytucji odpowiedzialnych za rozwój obszarów wiejskich
- Jesteśmy za inwestycyjnym wsparciem rodzin wiejskich, które podejmą programy modernizacji swych gospodarstw, poprzez:
  - poręczenia pożyczek zaciąganych na ww. cel,
  - utrzymanie preferencyjnego oprocentowania kredytów na zakup ziemi, a także wspieranie kredytem zakupu maszyn, urządzeń rolnych, obiektów budowlanych, zaopatrzenia w wodę, wykorzystania źródeł energii czy nasadzenia drzew i krzewów.

W zakresie rolnictwa chcemy być partią tych, którzy skutecznie pokonują dystans, jaki ciągle dzieli wieś od miasta i Polskę od bogatych krajów Europy.

7. Inwestowanie w naukę

Przyszłość Polski spoczywa w polskich rękach i w polskich głowach. Świat podąża w kierunku rozwoju techniki i nauki i na nich buduje swoją przyszłość.

Na europejskim rynku Polska nie może wyróżniać się niską ceną pracy, lecz wiedzą, wysokimi kwalifikacjami i dobrze zorganizowanym zapleczem naukowo-technicznym. Musimy więc postawić na jakość kapitału ludzkiego. Edukacja i związana z nią wiedza są dzisiaj podstawowymi środkami rozwoju społeczeństwa i warunkiem likwidacji ubóstwa i społecznego wykluczenia.

NASZE PROPOZYCJE:

- Dostosowanie kierunków, programów i treści kształcenia w szkołach różnych szczebli do potrzeb rynku (myślimy tu o zgodności kwalifikacji absolwentów z ofertami pracy i wymaganiami pracodawców).
- Rozwijanie współpracy między szkołą czy uczelnią a zakładami pracy, które mają częstokroć szybszy dostęp do najnowszych technologii i dlatego stają się równie ważnym jak uczelnia zapleczem wykorzystania osiągnięć naukowych.
- Zapewnienie dostępu do nauki młodzieży z najuboższych środowisk i regionów kraju, a w szczególności młodzieży wiejskiej.
- Opracowanie systemu stypendialnego opartego na przejrzystych kryteriach, wśród których talent i pracowitość będą najważniejszymi przesłankami.
- Przedstawienie realnych dróg i możliwości poprawienia wynagrodzeń nauczycieli.
- Zapewnienie bezpieczeństwa młodzieży w szkołach przez ścisłe współdziałanie wychowawców z uczniami i rodzicami.
- Stworzenie młodzieży warunków do uprawiania sportu rozwijania talentów artystycznych przez zajęcia pozalekcyjne.
- Dążenie w programach nauczania do takich proporcji między przedmiotami, aby przygotować młode pokolenie do życia w otwartym świecie, m.in. poprzez naukę języków obcych.
- Budowa perspektyw dla wszystkich form prowadzenia szkół, pod warunkiem nieobniżania jakości nauczania i utrwalania szkoły publicznej jako rękąmi wysokiego kształcenia.
- Rozwiązania stypendialne powinny być przedmiotem narodowej dyskusji rozstrzygającej sprawę odpłatności za studia.
- Opowiadamy się również za ulgą podatkową z tytułu kształcenia.

8. Ochrona zdrowia

Doświadczenie ostatniego okresu w Polsce dobitnie pokazało, jakim umęczeniem dla społeczeństwa jest źle zorganizowana i zarządzana służba zdrowia. Pomimo corocznie wzrastających nakładów na służbę zdrowia skuteczność opieki zdrowotnej systematycznie się pogarsza.

Masowa migracja za granicę lekarzy i średniego personelu medycznego dopełnia skalę problemu.

Mamy więc za mało środków finansowych w systemie ochrony zdrowia i system jest bardzo nieszczelny.

NASZE PROPOZYCJE:

Wyjściem z finansowej zapaści służby zdrowia może być dalsze podnoszenie składki na ubezpieczenie zdrowotne do poziomu 10 % podstawy do opodatkowania. Potrącone kwoty powinny być w całości odliczone od podatków.

Dla wzmocnienia systemu niezbędne jest stworzenie funduszu charytatywnego służby zdrowia dla bezrobotnych, bezdomnych i z różnych powodów nieubezpieczonych.

Środki na ww. cele powinny pochodzić z budżetu państwa i z funduszy UE.

Poprawa jakości usług medycznych nie nastąpi bez wprowadzenia godziwych wynagrodzeń dla pracowników służby zdrowia, a w szczególności lekarzy i pielęgniarek.

Zważywszy na narastające zjawisko starzenia się społeczeństwa, konieczne jest zwiększenie nakładów finansowych na prowadzenie domów opieki społecznej, domów spokojnej starości i opieki ambulatoryjnej.

9. Polityka ekorozwoju

Każdy Polak ma konstytucyjne prawo do życia w czystym środowisku naturalnym. Jest to fundamentalny warunek wydłużenia długości i jakości życia Polaków.

Na spełnienie przez nasz kraj dyrektyw :

- wodnej
- ściekowej
- osadowej
- odpadowej

powinniśmy wydać do 2015 r. ca 50 miliardów złotych. Obecnie powstały duże zapóźnienia w realizacji ww. zobowiązania naszego kraju.

NASZE PROPOZYCJE:

- Umocnienie systemu finansowania ochrony środowiska, zwłaszcza Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska, utrzymania i wzmocnienia funduszy wojewódzkich w dotychczasowej formie prawnej.
- Działania na rzecz pełnego wykorzystania środków akcesyjnych i współpracy na forum Unii Europejskiej
- Celem przeciwdziałania efektowi cieplarnianemu budowa tzw. Małej retencji ze środków:
  - funduszy ekologicznych,
  - funduszy UE,
  - funduszy samorządowych,
  - budżetowych.
- Przyspieszenie zalesienia gleb najsłabszych. Sprzeciwiamy się wszelkim próbom prywatyzacji i reprivatyzacji lasów

- Wspieranie powstawania tzw. zielonych miejsc pracy w agro- i ekoturystyce, leśnictwie, ochronie przyrody, transporcie publicznym i innych dziedzinach.

10. Bezpieczeństwo energetyczne

Współczesna Europa boryka się z poważnymi problemami energetycznymi. Powyższe problemy dotyczą również Polski.

Starzeje się potencjał energetyczny kraju, zaś zobowiązania zewnętrzne do redukcji gazów cieplarnianych znacznie zwiększają koszty modernizacji energetyki.

NASZE PROPOZYCJE:

W coraz większym stopniu musimy oprzeć się na rozwoju technologii niskoemisyjnych, w tym:

- czystego spalania węgla,
- rozwoju odnawialnych źródeł energii, takich jak spalanie biomasy, energetykę wiatrową i wodną,
- energetyki w oparciu o odpady komunalne i przemysłowe.

Pomimo że mamy jeden z najniższych wskaźników energii na mieszkańca, niezbędne są mechanizmy zmierzające do oszczędności i poszanowania energii.

Wyzwaniem czasów jest postawienie na produkcję biopaliw, a także ropy i gazu ze źródeł krajowych. Technologie zmierzające do wykorzystania węgla do produkcji paliw płynnych są naszym priorytetem. Energia atomowa powinna uzupełniać braki energii z ww. źródeł.

11. Kultura fundamentem tożsamości narodowej

Ruch ludowy w ponadstuletniej swojej historii zawsze pielęgnował kulturę jako ważne dobro ogólnonarodowe. Na naszej kulturze zbudowana jest tożsamość narodowa. Należy więc strzec naszego narodowego dziedzictwa, pomnażać dobra kultury oraz zapewnić równe i powszechne z nich korzystanie.

NASZE PROPOZYCJE :

- Państwo powinno wspierać wszystkie kierunki rozwoju kultury profesjonalnej, ludowej i amatorskiej.
- Jesteśmy za powszechną edukacją kulturalną służącą kształtowaniu tożsamości narodowej i za ochroną kultury przed degradacją.
- Wzrosnąć powinna ranga pracowników kultury
- Propagować będziemy kulturę życia codziennego, przeciwstawiając się wulgaryzacji, ucząc tolerancji i współdziałania.
- Jesteśmy za wsparciem finansowym instytucji i placówek oraz szkół artystycznych.
- Uważamy za niezbędne stworzenie prawnych i ekonomicznych zachęt do zwiększenia świadczeń na kulturę, sztukę przez zakłady pracy, instytucje, podmioty gospodarcze i osoby fizyczne.
- Konieczne jest utrzymywanie więzi kulturowych z Polonią i naszymi rodakami na wschodzie.

12. Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu

Kultura fizyczna i sport są skutecznym i najbardziej efektywnym sposobem przeciwdziałania patologiom społecznym, podnoszą zdrowotność społeczeństwa oraz odgrywają ogromną rolę wychowawczą.

NASZE PROPOZYCJE:

- Należy ustawowo zobowiązać organy władzy publicznej do współodpowiedzialności za rozwój sportu i upowszechnianie kultury fizycznej.
- Jesteśmy za utrzymaniem środka specjalnego w postaci dopłat do zakładów Totalizatora Sportowego, a także za podziałem tych środków na inwestycje sportowe.
- Chcemy przyspieszyć program „Sala gimnastyczna w każdej gminie”.
- Opowiadamy się za wdrożeniem programu pozwalającego na udzielanie skutecznej pomocy talentom sportowym